

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne.

Viite:

Lauhanen, R. 2019. Itävallan metsillä on myös suojelutehtävä. Koneyrittäjä 50 (9), 37

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Itävallan metsillä on myös suojelutehtävä

Puuntuotannon lisäksi Itävallan metsillä on tärkeitä tehtäviä vedenkierrossa ja suojametsinä. Metsät suodattavat puhtaan juomaveden. Metsät torjuvat tulvia sekä lumivyöryjä ja eroosiota. Noin viidenneksellä Itävallan metsistä on tämä suojelutehtävä. Lisäksi metsät sitovat hiiltä osana ilmastomuutoksen torjuntaa ja turvaavat luonnon monimuotoisuutta. Yksityiset omistavat metsistä yli 80 %.

TEKSTI JA KUVAT: RISTO LAUHANEN, SEAMK

Itävallassa on sikäläisen metsäntutkimuskeskuksen eli BFW:n mukaan 65 puulajia. Tammi ja pyökki ovat keskeisimmät lehtipuut. Kuusi, jalokuuset ja lehtikuuset sekä mänty ovat yleisimmät havupuulajit. Lehtipuun metsien voimakkaan käytön myötä havupuut ovat yleistyneet. Aikanaan 1800- ja 1900-luvulla metsien käyttö oli Itävallassa voimaperäistä.

Yksityiset omistavat 82 % Itävallan metsistä eli noin kolme miljoonaa hehtaaria. Yhteisöt omistavat metsistä 10 % ja kaupungit 18 %. Vuoden 1975 metsälaki sallii vastuullisen kulkuoikeuden metsissä virkistystarkoituksissa.

Alppimaissa metsänhoito on tärkeää. Harvennushakkuissa poistettavat puut valitaan huolella. Jäljelle jäävä puusto sitoo juuristoineen maata. Näin metsät kestävät myrskytuhoja ja suojaavat laaksojen kyljiä lumivyöryiltä, maanvyöryiltä, eroosiolta ja tulvilta.

Metsäautoteiden rakentamista arvostetaan hankalien kulkuyhteyksien vuoristoalueilla. Metsien käyttö herättää jatkuvaa keskustelua myös Itävallassa. Maastopyöräilyn salliminen metsäautoilla avasi eroosiokeksustelun. Toisaalta lahoppuun jättäminen metsiin ja metsätuhojen torjunta on osin kaksijakoinen asia.

Metsät ovat myös tärkeitä virkistysalueita. Wienerwaldin 2 500 hehtaarin metsäalue suojaa pääkaupunki Wieniä ja tarjoaa kansalaisille virkistysmahdollisuuksia. Alue on aidattu ja valvottu. Öisin Wienerwaldin alueelle ei pääse. Maastopyöräily on alueella kielletty mm. eroosiovaaran takia. Villisikojen ja kauriiden metsästyksen on yksi osa Wienerwaldin metsien taimikonhoitoa. Näin taataan metsäpeitteisyyden säilyminen.

Itävallan maa- ja metsätalousministeriö hoitaa myös ympäristö- ja vesitalousasiat. Maalla on pitkäjänteinen 2020+ -metsästrategia. Metsätalouden tuet ohjataan Manner-Suomen maaseutuohjelmaa vastaavan järjestelmän kautta. Valtakunnan metsien inventointi on osa metsävaratiedon keruuta. Sama koskee metsäalan tilastointia, johon tämän artikkelin luvut osin perustuvat.

Puuta tuodaan Itävallaltaan

Itävallan maa-alasta 48 % on metsää. Maassa on noin 145 000 metsänomistajaa erityisesti maaseudulla. Puun tuonti on ollut vajaat 9 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Puuta tuodaan erityisesti Tšekin tasavalta ja Saksasta. Puun tuonti johtuu osin metsien suojelutehtävästä, osin vuoristoalueiden vaativista korjuuolousta sekä osin Keski-Euroopan vakavista metsätuhoista.

Vuotuinen aines- ja energiapuun hakkuumäärä on ollut Itävallassa noin 18 miljoonaa kiintokuutiometriä ilman kuorta. Tästä pienmetsänomistajien osuus on ollut noin 10 miljoonaa kuutiota. Aatelissukujen maassa pienmetsänomistajien lue-taan metsätalustoissa alle 200 hehtaaria metsää omistavat. Liittovaltioiden metsistä puolestaan on hakattu noin 2 miljoonaa kuutiota puuta vuositasona.

Vuosikymmenen alkupuolella havusahatukin hinta oli parhaimmillaan 99 € kiintokuutiometriä kohti ja kuitupuun vastaavasti runsaat 36 €. Kuusi ja jalokuusi ovat mukana noissa tilastoluvuissa. Kirjanpainajatuhot ovat kuitenkin lisänneet kuusitukin tarjontaa, ja kuusitukin hinnat ovat paikoitellen laskeneet jopa noin 60 % noista luvuista.

Austrofomassa oma bioenergiakylä

Itävallassa polttopuuhakkuut ja metsähake merkitsevät vuotuisessa hakkuumäärässä noin 5 miljoonaa kiintokuutiometriä. Pääosin pyökistä ja tammesta valmistetun polttopuun hinta on ollut noin 60 €/m³ kuoren kanssa.

Vesivoimaloista huolimatta sähkö on Itävallassa kallista. Bioenergian kulutuksesta metsähakkeen osuus on noin 36 %, pyöreän polttopuun viides, mustalipeän 13 % sekä puupellettien ja -brikettien 6 %.

Osien metsäenergian keskeisen aseman takia Austrofomassa oli oma bioenergiakylä. Messuilla ei ollut mukana merkittäviä kattilavalmistajia. Niiden sijaan keskieropallaiset suuren kokoluokan

autohakkurit olivat keskeinen osa näyttelyä. Suomalaisen ainespuun mitoissa olleista pyökkipölyistä tehtiin polttohaketta. Lisäksi pyökkipölyistä tehtiin klapeja. Suomalaisista klaponmerkeistä HakkiPilke ja Palax olivat näyttelyssä esillä.

Ammattilaisten Austrofoma-messuilla oli mukana myös suomalaisia metsänomistajia. Ähtäriläisille Juhani Penttilälle sekä Tarja Ala-Sankila-Penttilälle jäivät mieleen erityisesti metsämaaston jyrkät kaltevuudet ja haastavat puunkorjuuolot. Köysiratajärjestelmät ovat olennainen osa alppimaiden puunkorjuuta.

Kuva 1. Eschlböck Biber 78 esillä itävallalaisen Steyr-tractorin kanssa.

Kuva 2. Krone TX 460 -hakekuljetusvaunu ja Deutz-Fahr.

Kuva 3. Itävallalainen Mus-Max -autohakkuri, jota puuntuhoajaksikin kutsutaan.

Kuva 4. Claas 660 Arion ja Heizhack HM 8-400 -rumpuhakkuri.

Kuva 5. Albachin valmistama autohakkuri saksankielisillä messuilla.

Kuva 6. Palax tekee pyökistä klapiä.